

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 577/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov č. k. 1 Pv 515/18/7707 z 11. júna 2020 v spojení s uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Prešov č. k. 33 Tp 62/2020 z 24. júna 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 28. septembra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 1 Pv 515/18/7707 z 11. júna 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry“) v spojení s uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 33 Tp 62/2020 z 24. júna 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, odboru kriminálnej polície [REDAKOVANÉ] z 2. júna 2020 vznesené obvinenie pre zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, 3 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“), ktorého skutková podstata má spočívať v tom, že sťažovateľ ako zodpovedný zástupca obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ],

IČO 45 872 368, od 27. septembra 2014 úmyselne ponížil daňovú povinnosť, a tým skrátil daň z pridanej hodnoty v celkovej výške 129 446,28 eur. Okresná prokuratúra napadnutým uznesením zaistila nehnuteľný majetok sťažovateľa, a to byt č. 13 na 5. poschodí vchodu č. 5 bytového domu na [REDAKOVANÉ] zapísaný na [REDAKOVANÉ], parcele registra [REDAKOVANÉ], parcelné číslo [REDAKOVANÉ] okres [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], katastrálne územie [REDAKOVANÉ] (ďalej len „zaistený majetok“). K zaisteniu majetku sťažovateľa došlo podľa § 425 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s poukazom na § 58 ods. 2 Trestného zákona, keďže sťažovateľ je obvinený pre trestný čin, za ktorý je vzhľadom na povahu a závažnosť činu a na pomery obvineného možné očakávať uloženie trestu prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona, a je dôvodná obava, že výkon tohto trestu bude zmarený alebo sťažený v zmysle § 425 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľ napadol uznesenie okresnej prokuratúry riadnym opravným prostriedkom, a to sťažnosťou podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením podľa § 191 písm. d) Trestného poriadku jej zamietnutím.

3. Sťažovateľ brojil proti napadnutým uzneseniam okresnej prokuratúry a okresného súdu na obsahovo totožnej argumentačnej báze, keď namietol (i) v prvom rade arbitrárny výklad § 50 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý zakazuje zaistiť splnenie nároku zaistením majetku podľa podmienok § 50 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý nemožno v trestnom konaní uplatniť, (ii) arbitrárny výklad § 58 ods. 2 Trestného zákona, podľa ktorého zákonnou podmienkou zaistenia majetku v prípravnom konaní je dôvodný predpoklad uloženia trestu prepadnutia majetku, ktorého zákonnou podmienkou uloženia je, že páchatel nadobudol majetok (ktorý je predmetom zaistenia) aspoň v značnom rozsahu trestnou činnosťou alebo z príjmov pochádzajúcich z trestnej činnosti, čo v prípade zaisteného majetku splnené nebolo, ďalej to, že (iii) v napadnutých uzneseniach okresnej prokuratúry a okresného súdu nebola sťažovateľovi ako obvinenému uložená povinnosť zdržať sa nakladania so zaisteným majetkom, čím tak došlo k absencii relevantnej obsahovej náležitosti výroku týchto rozhodnutí, a napokon, že (iv) napadnuté uznesenia okresnej prokuratúry a okresného súdu neobsahujú rozčlenenie nesplnenej daňovej povinnosti vo vzťahu k obchodným spoločnostiam, ktorých sa táto nesplnená povinnosť týka (špecifikácia nesplnenej daňovej povinnosti vo vzťahu k obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], a obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ]), a opomínajú špecifikáciu zaisteného majetku.

3.1. K arbitrárnemu výkladu § 50 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľ rozviedol, že v prípravnom konaní je uplatnený (a zaistený) nárok na náhradu škody, ktorá mala byť spôsobená Slovenskej republike, ktorý je svojou podstatou nárokom verejnoprávnym, ide o vzťah medzi správcom dane a daňovníkom a tieto „Majetkové nároky štátu“ majú „základ v predpisoch o jednotlivých druhoch daní, o ktorých vo svojej pôsobnosti prvotne rozhoduje príslušný správny orgán postupom podľa zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok)...“, v dôsledku čoho tak tieto nároky vrátane nároku neoprávnene uplatnenej vratky dane z pridanej hodnoty majú „administratívnoprávnu (nie civilnú) povahu a rozhodnutia o nich podliehajú prieskumu správneho súdu podľa Správneho súdneho poriadku.“. Takýto nárok nemožno považovať za nárok na náhradu škody, ktorú by bolo možné uplatniť v trestnom konaní, v dôsledku čoho nemožno takýto nárok ani v trestnom konaní zaistiť zaistením majetku patriaceho sťažovateľovi.

3.2. K arbitrárnemu výkladu § 58 ods. 2 Trestného zákona sťažovateľ rozviedol, že vlastnícke právo k zaistenému majetku nadobudol vkladom do katastra nehnuteľností 6. decembra 2017, pričom obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], nadobudla zaistený majetok do vlastníctva 28. februára 2014, čo malo byť v čase pred spáchaním skutku kladeného sťažovateľovi za vinu. Podľa sťažovateľa „Spoločnosť [REDAKOVANÉ] nadobudla zaistený byt dňa 28.02.2014. Stíhanie pre zločin skrátene dane a poistného sa týka dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobia roka 2014. Spoločnosť nadobudla byt pred kontrolovanými zdaňovacími obdobiami, ktoré boli predmetom daňového konania, ktoré skončilo dorobením rozdielu dane, finančné prostriedky na kúpu bytu preto nemohli pochádzať z trestnej činnosti, a to ani v malom rozsahu.“. Ďalším argumentom sťažovateľa svedčiacim o nesplnení zákonných podmienok vyplývajúcich z § 58 ods. 2 Trestného zákona je skutočnosť, že peňažné prostriedky na kúpu zaisteného majetku boli sťažovateľovi poskytnuté z hypotekárneho úveru poskytnutého bankou [REDAKOVANÉ], v dôsledku čoho je aj na liste vlastníctva v časti [REDAKOVANÉ] uvedená ťarcha v prospech tohto peňažného ústavu. Z uvedeného má podľa sťažovateľa vyplývať to, že ani peňažné prostriedky na kúpu zaisteného majetku nemohli pochádzať z trestnej činnosti, a navyše podľa tvrdenia samotného sťažovateľa „od nadobudnutia vlastníctva k bytu neurobil s týmto bytom žiadny dispozičný úkon a navyše vzhľadom na existenciu záložného práva by akýkoľvek prevod vlastníctva podliehal súhlasu banky ako záložného veriteľa. Argumentácia prokurátora, že potom čo obvinený nahliadne do vyšetrovacieho spisu a zistí aktívne kroky smerujúce k zaisteniu jeho majetku s veľkou pravdepodobnosťou začne vykonávať potrebné dispoziecie je nesprávna a predovšetkým hypotetická.“.

4. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] é na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení so základným právom na vlastníctvo zaručené čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a s právom na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Okresného súdu Prešov sp.zn.: 33Tp/62/20-1936 zo dňa 24.07.2020 a Uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov sp.zn.: 1Pv 515/18/7707-58 zo dňa 11.06.2020 porušené boli.

II. Uznesenie Okresného súdu Prešov sp.zn.: 33Tp/62/20-1936 zo dňa 24.07.2020 a Uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Prešov sp.zn.: 1Pv 515/18/7707-58 zo dňa 11.06.2020 sa zrušujú.

III. Okresný súd v Prešove je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 450,29 EUR...“

II. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými uzneseniami okresnej prokuratúry a okresného súdu z dôvodu (i) arbitrárneho výkladu § 50 ods. 3 Trestného poriadku, (ii) arbitrárneho výkladu § 58 ods. 2 Trestného zákona, (iii) právnych a faktických nedostatkov týchto rozhodnutí spočívajúcich v neuložení zákazu nakladania so zaisteným majetkom, jeho nedostatočného označenia vrátane nespresnenia nesplnenej daňovej povinnosti vo vzťahu k obchodným spoločnostiam, ktorých sa táto nesplnená povinnosť týkala (špecifikácia nesplnenej daňovej povinnosti vo vzťahu k obchodnej spoločnosti [REDACTED], a obchodnej spoločnosti [REDACTED]).

6. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením okresnej prokuratúry:

7. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy alebo iné orgány verejnej moci. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným všeobecným súdom alebo iným orgánom verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

8. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal

popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry bolo predmetom súdneho prieskumu realizovaného okresným súdom na základe sťažovateľom podanej sťažnosti podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku. Konanie o tomto riadnom opravnom prostriedku bolo skončené napadnutým uznesením okresného súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým uznesením okresnej prokuratúry je podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým uznesením okresnej prokuratúry. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

II.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením okresného súdu:

10. Podstata namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. K podstate vlastníckeho práva už ústavný súd uviedol, že vlastnícke právo ako najdôležitejší vecnoprávny inštitút je charakteristické tým, že prostredníctvom neho sa oprávneným subjektom (vlastníkom) zabezpečuje bezprostredná právna možnosť ovládať veci. Existencia právneho ovládania vecí ako súčasť vlastníckeho práva inkorporuje v sebe možnosť riešenia otázky, komu vec patrí, kto ju využíva a môže ňou disponovať. Podstata vlastníckeho práva spočívajúca v priamom právnom ovládaní veci sa prejavuje v právnom postavení oprávneného subjektu (vlastníka) tak, že jeho právne ovládanie veci je výlučné. Z toho vyplýva, že ho každý musí rešpektovať, proti akémukoľvek nedovolenému zásahu ktoréhokoľvek subjektu je chránené a je možné ho aj právnymi prostriedkami presadiť (PL. ÚS 40/2015). Ústavný súd taktiež pripomína, že slovné spojenie „právo na ochranu“, ktoré je použité aj v čl. 20 ods. 1 ústavy, implikuje v sebe aj potrebu minimálnych garancií procesnej povahy, ktoré sú ustanovené priamo v čl. 20 ods. 1 ústavy a ktorých nedodržanie môže mať za následok jeho porušenie popri porušení základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 a nasl. ústavy (I. ÚS 23/01, III. ÚS 117/06).

11. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom.

12. Vo všeobecnom poňatí posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu. Pri preskúvaní rozhodnutí o použití dočasných majetkových zaisťovacích inštitútov, v dôsledku ktorých je znemožnené alebo citeľne obmedzené dispozičné právo dotknutého subjektu, ústavný súd vo svojej doterajšej rozhodovacej praxi stanovil požiadavky, ktoré sú na takéto rozhodnutie kladené z pohľadu ústavnoprávneho: rozhodnutie musí mať zákonný podklad [čl. 2 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“)], musí byť vydané príslušným orgánom (čl. 2 ods. 2, čl. 38 ods. 1 charty) a nemôže byť prejavom svojvôle (čl. 1 ods. 1 Ústavy Českej republiky a čl. 2 ods. 2 a 3 charty), čo znamená, že vyvedené závery o naplnení podmienok uvedených v príslušných ustanoveniach Trestného poriadku nemôžu byť v úplne zrejmom nesúlade so zistenými skutkovými okolnosťami, ktoré sú orgánom činným v trestnom konaní k dispozícii (porov. uznesenie č. k. IV. ÚS 379/03 z 23. októbra 2003). Ak sú tieto požiadavky dodržané a zásah štátu rešpektuje primeranú (spravodlivú) rovnováhu medzi požiadavkou všeobecného záujmu spoločnosti, ktorý je zásahom sledovaný, a požiadavkou na ochranu základných práv jednotlivca, ústavný súd nepovažuje zabezpečenie majetku obvineného za protiústavný zásah do jeho vlastníckych práv (porov. uznesenie č. k. I. ÚS 554/03 z 28. júla 2004 či č. k. I. ÚS 369/03 zo 4. novembra 2003 a ďalšie).

13. Ústavnoprávny prieskum zaistenia majetku sťažovateľa, o ktorom bolo v poslednom stupni rozhodnuté napadnutým uznesením okresného súdu, sa v podstate sústreďuje len na tie prípadné pochybenia, v dôsledku ktorých by pre také rozhodnutie chýbal zákonný základ alebo by zjavne nemohlo viesť k naplneniu účelu, ktorý ním má byť dosiahnutý, alebo by v ňom bolo možné vidieť svojvôľu z iného dôvodu. Predmetom ústavnoprávneho prieskumu môže byť aj procesný postup, ktorý predchádzal zaisteniu majetku (obdobne napr. I. ÚS 122/2018).

14. V prvom rade treba uviesť, že zaistenie majetku podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku je nepochybne opatrením zasahujúcim do základného práva na jeho pokojné užívanie podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu, no na druhej strane ide o opatrenie dočasné, svojou povahou predbežné a zaisťovacie, ktoré nepredstavuje konečné rozhodnutie vo veci. Nemožno teda hovoriť o „zbavení majetku“, ale svojou povahou ide o opatrenie vzťahujúce sa na obmedzenie „užívania majetku“ podľa čl. 1 ods. 2 dodatkového protokolu. Táto skutočnosť vyplýva priamo z dikcie § 425 ods. 2 Trestného poriadku, keď osoba, ktorej majetok bol zaistený, má právo žiadať o zrušenie alebo obmedzenie zaistenia, pričom o takejto žiadosti musí v prípravnom konaní bezodkladne rozhodnúť prokurátor. V konaní pred súdom o takejto žiadosti rozhoduje predseda senátu. Taktiež z dikcie § 427 Trestného poriadku vyplýva povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu skúmať *ex officio* trvanie dôvodov zaistenia majetku a v prípade ich pominutia takéto zaistenie zrušiť. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ sám disponuje v priebehu prípravného konania (v závislosti od stavu dokazovania, výsledkov prípravného konania) účinným prostriedkom nápravy, teda žiadosťou o zrušenie zaistenia majetku, o ktorej musí byť rozhodnuté prokurátorom, proti ktorého rozhodnutiu má aj riadny opravný prostriedok. Taktiež orgány činné v trestnom konaní sú povinné z úradnej povinnosti skúmať pretrvávanie dôvodov zaistenia majetku a v prípade ich pominutia takéto zaistenie bezodkladne zrušiť. V naznačenom smere, vychádzajúc z predostretej judikatúry

a princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, je možné hodnotiť sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť ako podanú predčasne, keď právomoci ústavného súdu predchádza právomoc prokurátora v rámci prípravného konania a následne všeobecného súdu rozhodujúceho o otázke viny a trestu skúmať kedykoľvek a aj na žiadosť sťažovateľa opodstatnenosť trvania zaistenia majetku, čím je tak primárne daný dôvod na odmietnutie sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde. Širším a bazálnym kontextom neprípustnosti je zároveň okolnosť, že obranou proti vznesenému obvineniu sa sťažovateľ zároveň bráni aj uloženiu trestu, keď sa negatívnym rozhodnutím o vine neguje aj zaistenie majetku (nejde pritom o obmedzenie osobnej slobody väzbou, o ktorom ústavný súd rozhoduje vždy osobitne bez ohľadu na štádium trestného konania).

15. Z pozície materiálnej ochrany základných práv však ústavný súd konštatuje, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k zásahu do užívania majetku patriaceho sťažovateľovi, a preto ho preskúmal optikou garancií vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri body 10 až 13), ale s akcentom na už predostreté východiská (bod 14) a so zhodnotením, či medzi použitým prostriedkom a sledovaným cieľom bol rozumný vzťah proporcionality (James a ostatní proti Veľkej Británii z 21. 2. 1986).

16. Okresný súd v napadnutom uznesení posudzoval v kontexte zabezpečených dôkazov, či sú dané zákonné predpoklady aplikovaného zaisťovacieho inštitútu. Vychádzal pritom nielen z príslušnej zákonnej úpravy § 425 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 58 ods. 2 Trestného zákona vrátane toho, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre trestnú činnosť, pre ktorú je možné (a z hľadiska hmotnoprávnej úpravy dokonca v prípade uznania viny nutné) uložiť trest prepadnutia majetku, ale aj z majetkových dispozícií sťažovateľa v obchodných spoločnostiach, v ktorých vystupoval ako jediný spoločník a konateľ, na v konečnom dôsledku zahraničnú osobu. Práve okolnosť, že sťažovateľ je spoločníkom (pritom však jediným) dotknutých obchodných spoločností, a okolnosť získania majetku prostredníctvom skrátenia dane z pridanej hodnoty predstavujú otázky, s ktorými sa bude musieť v prípade uznania viny vysporiadať súd z hľadiska splnenia kumulatívnej podmienky pre uloženie trestu prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 2 Trestného zákona, teda nadobudnutia majetku páchatelom aspoň v značnom rozsahu trestnou činnosťou alebo z výnosu trestnej činnosti (k sťažovateľovej argumentácii ústavný súd uvádza, že nemusí ísť o zaisťovaný majetok, k tomu pozri aj bod 19 tohto odôvodnenia). Ide však o aplikačnú problematiku na úrovni zákona, ktorej posúdenie nie je v prípade dotknutého zaisťovacieho opatrenia relevantné pre posúdenie ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu. Ústavný súd teda konštatuje, že okresný súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci neinterpretoval a neaplikoval extrémne nelogicky, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, preto sú na daný účel legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Okresný súd vo svojom napadnutom uznesení (vychádzajúc aj z napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry) z hľadiska svojej vyslovenej právnej argumentácie postačujúcim a zrozumiteľným, ako aj ústavne súladným spôsobom zdôvodnil potrebu zaistenia majetku sťažovateľa za súčasnej možnosti tento majetok sťažovateľom užívať v súlade s jeho účelom.

17. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti nastolil viaceré otázky, ktorými sa podľa jeho názoru vo veci rozhodujúce orgány verejnej moci relevantne nezaoberali, čím tak arbitrárne postupovali a rozhodovali.

18. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom nastolená polemika k arbitrárnemu výkladu § 50 ods. 3 Trestného poriadku a § 58 ods. 2 Trestného zákona je len vlastnou polemikou sťažovateľa, ktorá nemá žiadnu ani právnu a ani skutkovú súvislosť so zaistením majetku v jeho vlastníctve na účel takého zaistenia. Sťažovateľ opomína, že v danom prípade je trestne stíhaný pre podozrenie, že ako zodpovedný zástupca obchodných spoločností podával za tieto spoločnosti daňové priznania spôsobom s úmyslom skrátiť ich daňovú povinnosť, čím sa tak mal dopustiť trestnej činnosti a spôsobiť majetkovú ujmu Slovenskej republike, od ktorej výšky sa aj odvíja trestnoprávna kvalifikácia skutku ako rozsah činu. K zaisteniu majetku orgán činný v trestnom konaní pristúpil aj z dôvodu aktivity samotného sťažovateľa, ktorý sa zbavoval obchodných podielov v predmetných spoločnostiach majúcich daňové nedoplatky ich prevádzaním na v konečnom dôsledku zahraničnú osobu, čím tak vzniklo dôvodné podozrenie aj z možného prevodu majetku patriaceho v súčasnosti samotnému sťažovateľovi, ktorý bol pôvodne vo vlastníctve obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorá je daňovým dlžníkom. Poskytnutie finančných prostriedkov na jeho kúpu bankou z hypotekárneho úveru neznamená anulovanie možnosti disponovania s týmto majetkom jeho vlastníkom aj pre prípad scudzenia na tretiu osobu. Z pohľadu garancií vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru tak boli sťažovateľovi zo strany okresného súdu vysvetlené dôvody zaistenia majetku podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 58 ods. 2 Trestného zákona. Napokon postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 462/2012, III. ÚS 591/2013, I. ÚS 670/2014).

19. Z pohľadu garancií vyplývajúcich z čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd konštatuje, že účel zaistenia výkonu trestu prepadnutia majetku podľa § 425 Trestného poriadku je iný než účel zaistenia nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom na majetku obvineného a ďalších hodnotách podľa § 50 Trestného poriadku, a to (v prípade prvého z oboch označených procesných inštitútov) zabezpečenie (zabránenie odstráneniu) majetku na výkon neskoršieho možného výkonu trestu prepadnutia majetku, ktorý postihuje celý majetok odsúdeného, resp. jeho zvyšok po ukončení pre tento prípad obligatórneho konkurzného konania (§ 59 ods. 1 Trestného zákona, § 423 Trestného poriadku). Ustanovenia § 50 ods. 2 a 3 Trestného poriadku sa pri zaistení výkonu trestu prepadnutia majetku na základe znenia § 425 ods. 1 Trestného poriadku použijú len na postup pri realizácii zaistenia, a to len „primerane“. Nejde teda o to, či je pre poškodeného k dispozícii nárok na náhradu škody uplatniteľný v trestnom konaní (v rámci tzv. adhézneho konania na základe § 46 ods. 3 Trestného poriadku), rovnako neprichádza do úvahy zaistenie majetku len do pravdepodobnej výšky škody podľa poškodeným uplatneného nároku na náhradu škody (§ 50 ods. 1 Trestného poriadku). Zaistenie výkonu trestu prepadnutia majetku sa vzťahuje na celý majetok obvineného (s modifikáciami len podľa § 426 ods. 1 Trestného poriadku) a zákaz nakladať s ním je v zaistení obsiahnutý zo zákona (§ 426 ods. 2 a 3 Trestného poriadku). Tieto okolnosti vyjadrujú zjavnú

neopodstatnenosť argumentácie sťažovateľa vo vzťahu k ustanoveniam § 50 ods. 2 a 3 Trestného poriadku v kontexte ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu.

20. Ústavný súd nezistil, aby vo veci rozhodujúce orgány verejnej moci interpretovali príslušnú zákonnú normu v rozpore s jej podstatou a účelom. Inými slovami, kritériom rozhodovania ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd sťažovateľa. K takémuto zisteniu pri posúdení sťažovateľom predostretej argumentácie ústavný súd nedospel. Uvedený záver ústavného súdu sa vzťahuje aj na zostávajúcu argumentáciu sťažovateľa (nedostatočná špecifikácia zaisteného majetku a daňových nedoplatkov obchodných spoločností).

21. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

22. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu primárne z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde a sekundárne, resp. subsidiárne aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

23. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. novembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu